

bedre end at overlade Fabricationen til den private Virksomhed, istedetfor at drive den som en Statsfabrik, thi da var det ikke umuligt, at vi kom af Dynen i Galmen. Jeg idetmindste kender ingen Statsfabrik, som lønner sig. — Det forekommer mig — for at gjen tage det — at der er klart Bevis for, at denne Fabrik ikke har andre Rettigheder end enhver anden Fabrik; at den har bestaaet i lang Tid, og at der kan være Nødsnød for at give Oplyselse og Sigt, skal villig indrømmes. — Naar den ærede Ordfører har anført Ting, som han har faaet at vide i Militairretaten, og taler om det Smøleri — han kaldte det saaledes — og den Aesterrættelighed, som fra Krigsministeriets Side er vist, da skal jeg naturligvis ikke bedømme dette, da der ikke findes nogen Meddelelse derom i de Papirer, som ere fremlagte for mig. Der er Ingen af os, der tilraader at gjøre Uret; men det forekommer mig, at det er vor Pligt saavidt som muligt at see paa Statskassens Bedste ogsaa i dette Tilfælde, og der foreligger virkelig saadanne Meddelelser, at jeg for mit Vedkommende ikke kan være med til at bevilge en stor Sum til en Fabrik, som efter min Mening ikke har Krav — og det er i ethvert Fald tvivlsomme Krav — paa Andet end at levere Vaaben til samme Pris, som vi kunne faae dem for paa andre Steder.

Den fungerende Krigsminister: Det synes jo dog i det Hele taget erkjendt, at den Fabrik, hvormed der her Tale, har nogle Rettigheder; der er kun Spørgsmaal om, hvor store disse Rettigheder ere. Disse Rettigheder bestaae efter min Mening deri, at den har Ret til at fordrø, at der aarlig skal gjøres visse Bestillinger fra Hæren hos den, og dersom de ikke gjøres, skal den have en Godtgørelse istedet. Det, der er den store Uanskelighed, er, at der ikke er nogen klar Bestemmelse om Leveringstiden, det vil sige, om, hvor hurtigt Leveringen skal finde Sted, efterat Bestillingen er foretagen. Man har søgt at tilvejebringe en skarp Control — det var en af de Ting, som heller ikke vare bestemte tidligere — derved at Controllen skulde kunne foretages efter

Diesyn. Ved de Contracter, der i den senere Tid ere sluttede, har man søgt at skaffe Control tilveie saaledes, at man idetmindste fik Noget, der var godt; men med Hensyn til Betalings- og Leveringstiden har man ikke stillet bestemte Fordringer til Fabrikken. Nu er der vistnok fra en anden Side foreslaaet, at Krigsministeriet heelt skulde standse, lade være at bestille, saa vilde man komme til Retspørgsmaalet. Dette er een Maade at gaae frem paa; den anden er den, der foreligger her, nemlig at komme til en mindelig Overenskomst, hvormed begge Parter kunne være tjente. Fra Krigsbestyrelsens Side er der ingen Tvivl om, at den Maade, der nu er foreslaaet, er fordeelig for den; det kan ogsaa gjerne være, at den er fordeelig for Fabrikken, og Spørgsmaalet, forekommer det mig, dreier sig egentlig talt meest om, hvem der har den største Fordeel, thi der kan godt være Fordeel for begge Parter. Det er en overordentlig vidtloftig Sag, som skriver sig fra en Tid, der ligger over 100 Aar tilbage, og der foreligger en Mængde Actstykker i samme; men jeg tror ikke, at det vil føre til noget tilfredsstillende Resultat nærmere at gaae ind paa de forskjellige Actstykker eller de forskjellige Betænkninger, som her i Thinget i saa Henseende ere blevne affattede. Jeg skal derfor blot henholde mig til, hvad der er blevet sagt af den ærede Ordfører for Mindretallet og tildeels ogsaa til, hvad der blev udtalt af den ærede Ordfører for Fleertallet eller Ordføreren for Udvalget. Han anseede over, at der fra Krigsministeriets Side var begaaet nogen Forseelse, at der var gjort Bestillinger, og at Modellerne først vare leverede 3 Maanedere efter. Dette forholdt sig rigtigt; det er virkelig Tilfældet, at Modellerne ere komne noget seent, men Spørgsmaalet dreier sig jo om en Forhalingstid af 3 Aar, og naar man trækker disse 3 Maanedere fra, saa vil det altsaa blive 2 Aar og 9 Maanedere. Hvis vi ville tage Renten af den Capital, som Krigsministeriet er nødt til at udbetale iforveien, saa vil det altsaa være et ganske overordentligt betydeligt Tab alene i Penge, men det er et meget større Tab, at man ikke kan faae de Vaaben, man har Brug for. Naar der blev anføret over, at Pistolerne